Department of Sanskrit
Nalbari College, Nalbari
Assam, Pin-781335

1. **Title of the event: Mahamohopadyaya Dhiresvaracharyya Memorial Lecture**
2. **Venue: Department of Sanskrit, Nalbari College**
3. **Date: 06-04-2023**
4. **Organized by: Department of Sanskrit, Nalbari College in collaboration with IQAC, Nalbari College**
5. **Faculty Coordinator: Dr. Goutam Choudhury**
6. **No of Participants in details (students): 67**
7. **Nature of Participation:** Students &Teacher
8. **Activities Carried out / Detail Description of the event:**

Mahamahopadhaya Dhiresveracarya Memorial Lecture is conducted every year by the Department of Sanskrit, Nalbari college. This year, the lecture is conducted on 6th April, 2023. Mahamahopadhaya Dhiresveracarya was a renown Sanskrit scholar who is famous for the metrical piece Vrttamanjari. Former professor of Cotton college, Dr. Dilip kumar Sarma delivered a valued lecture on that programme. Kaviratna Dhiresveracarya is popularly known as Kalidasa of Kamrupa.

9. **Photographs (Maximum 5 GeoTag photographs for offline programme or screenshot for online programme including the Banner): Attached.**

10. Signature of participants: Scanned copy of Signature Sheet is attached.

Department of Sanskrit
Nalbari College, Nalbari
Assam, Pin-781335

Mahamahapaddhyaya Dhireswaracharyya
Memorial Lecture

Resource Person: Prof. Dilip Kumar Sarma

Date : 06-04-2023

Venue : Department of Sanskrit, Nalbari College

উপস্থিত অভ্যাগতসকলৰ স্বাক্ষৰ :

1.
2. Nayana Devi
3. Dhritismita Devi
4. Nishita Talukdar.
5. Madhusmita Barman
6. Manash Barman
7. Chandrama Medhi
8. Bhaswati Barman
9. Ashima Yeasmin
10. Dhritisman Barman
11. Rajib Mishra
12. Mrigen Haloi
13. Gitasri Das
14. Chandamita Kashyap
15. Sayanika Das.
16. Parismita Baishya.
17. Susmita Talukdar

18) Dikshita Barman.
19) Darshana Rajbongshi.
20) Priyakshi Devi
21) Smiti Baishya
22) Hitumoni Devi
23) Nabanita Deka
24) Baorashree Malakar
25) Barasa Kalita
26) Gargi Devi
27) Alishmita Barman
28) Dikshita Baruah
29) Monashi Sarma
30) Niharika Rajbongshi
31) Anamika Kalita
32) Gautam Das
33) Chinmoy Sarma
34) Jayanta Das
35) Gaurab Koch
36) Bishal Sarma.
37) Monash Kalita
38) Nabajyoti Talukdar
39) Rajib Sarma
40) Krish Kashyap
41) Rakesh Mn.
42) Suvram Kalita.
43) Manisha Talukdar
44) Jyotiparna Bhuyan
45) Pubali Das
46) Jupitara Das
47) Priayashi Lahakar
48) Dipjyoti Rajbongshi
49) Mrinmoy Dutta
50) Tikha Rajbongshi
51) Riteesmita Devi
52) Sagarika Sarma
53) Nisharki Devi
54) Susmita Devi
55. Anamika Rajbongshi
56. Dharmandra Kalita

ঈশ্বৰ চন্দ্ৰ বিদ্যাসাগৰ আৰু সংস্কৃত ব্যাকৰণ

নলবাৰী কলেজত মহামহোপাধ্যায় ধীৰেশ্বৰাচাৰ্য স্মাৰক বক্তৃতানুষ্ঠান

প্ৰতিদিন বিশেষ সেৱা, নলবাৰী, ৬ এপ্ৰিল ঃ নলবাৰী মহাবিদ্যালয়ৰ সংস্কৃত বিভাগৰ উদ্যোগত আৰু আভ্যন্তৰীণ মান নিশ্চিতকৰণ কোষৰ সহযোগত আজি মহামহোপধ্যায় ধীৰেশ্বৰাচাৰ্য স্মাৰক তৃতীয় বক্তৃতানুষ্ঠান অনুষ্ঠিত হয়। নলবাৰী মহাবিদ্যালয়ৰ ঈশ্বৰ বৰুৱা প্ৰেক্ষাগৃহত আয়োজিত বক্তৃতানুষ্ঠানটোত 'ঈশ্বৰ চন্দ্ৰ বিদ্যাসাগৰ আৰু সংস্কৃত ব্যাকৰণ' শীৰ্ষক বিষয়ত বক্তৃতা প্ৰদান কৰে কটন কলেজৰ গণিত বিভাগৰ ভূতপূৰ্ব মুৰব্বী অধ্যাপক ড° দিলীপ কুমাৰ শৰ্মাই। মহাবিদ্যালয়ৰ অধ্যক্ষ ড° কমল নয়ন পাটোৱাৰীয়ে আদৰণী ভাষণ দিয়া বক্তৃতানুষ্ঠানটোত গণিতজ্ঞ ড° শৰ্মাই বিভিন্ন বিষয়ত আহৰণ কৰা ব্যুৎপত্তিৰ বাবে ঈশ্বৰ চন্দ্ৰক 'বিদ্যাসাগৰ' উপাধি প্ৰদান কৰা বুলি উল্লেখ কৰি কয় সমাজ সংস্কাৰক ঈশ্বৰ চন্দ্ৰই

উনৈশ শতিকাতে বাল্য বিবাহৰ বিৰুদ্ধে প্ৰতিবাদ গঢ়ি তুলিছিল। বিধবা বিবাহৰ হকে প্ৰচাৰ চলোৱাৰ লগতে মহিলা শিক্ষা আৰু অধিকাৰৰ হকেও ঈশ্বৰ চন্দ্ৰ বিদ্যাসাগৰে পদক্ষেপ গ্ৰহণ কৰা বুলি ভাষণত ড° শৰ্মাই উল্লেখ কৰে। ধীৰেশ্বৰাচাৰ্যৰ আত্মীয় নগেন্দ্ৰ নাথ ভট্টাচাৰ্যই বন্তি প্ৰজ্বলন কৰা অনুষ্ঠানটোত নলবাৰী মহাবিদ্যালয়ৰ সংস্কৃত বিভাগৰ অধ্যাপক ড° গৌতম চৌধুৰীয়ে ধীৰেশ্বৰাচাৰ্যৰ পৰিচয় আগবঢ়াই কয় নলবাৰী জিলাৰ বৰভাগৰ আঠঘৰীয়াত জন্ম গ্ৰহণ কৰা ধীৰেশ্বৰাচাৰ্য অসমৰ কবি সমাজত দ্বিতীয় কালিদাস হিচাপে বন্দিত হৈছে। কবিৰত্নগৰাকীয়ে কলকাতা সংস্কৃত পৰিষদত সংস্কৃত পদ্যত ভাষণ দি সকলোকে চমকিত কৰি তুলিছিল। সংস্কৃত ভাষাত বেদ, পুৰাণ, ব্যাকৰণ, সাহিত্য আদিত অগাধ ব্যুৎপত্তি থকা ধীৰেশ্বৰাচাৰ্যৰ সৰ্বশ্ৰেষ্ঠ কৃতী হ'ল 'বৃত্তমঞ্জৰী'। মহাবিদ্যালয় পৰিচালনা সমিতিৰ সভাপতি ভবেন ভট্টাচাৰ্য, উপাধ্যক্ষ দীপক কলিতা, কেইবাগৰাকীও অধ্যাপক-অধ্যাপিকা আৰু শতাধিক ছাত্ৰ-ছাত্ৰী বক্তৃতানুষ্ঠানত উপস্থিত থাকে। অধ্যাপক দেৱাশিস গোস্বামীয়ে শলাগৰ শৰাই আগবঢ়ায়।

বাক্সা জিলা ছাত্ৰ সন্থাৰ চতুৰ্থ বাৰ্ষিক তামুলপুৰ অধিৱেশনৰ সাম

নিয়মীয়া বাৰ্তা

...ঈশ্বৰচন্দ্ৰ আছিল এক ৰক্ষণশীল পৰিয়ালৰ সন্তান। কিন্তু তেওঁ গোড়ামিৰ পৰা সম্পূৰ্ণ মুক্ত আছিল। চৈয়দ মুজতবা আলীয়ে লিখিছে— 'বিশ্ব ধৰ্মত দীক্ষিত ঈশ্বৰচন্দ্ৰ আচাৰ-অনুষ্ঠানৰ প্ৰতি উদাসীন আছিল।' তেওঁ এইটোৱো উপলব্ধি কৰিছিল যে অকল সংস্কৃত পঢ়িলেই নহ'ব, পাশ্চাত্য শিক্ষাৰেও শিক্ষিত হ'ব লাগিব, বিজ্ঞান অধ্যয়ন কৰিব লাগিব। তেওঁ নিজেও ইংৰাজী শিকিছিল আৰু শুৱলা ইংৰাজী লিখিছিল। সংস্কৃত কলেজ পুনৰগঠন সম্পৰ্কীয় তেওঁৰ ৰিপ'ৰ্ট সাৱলীল ইংৰাজীৰ নিদৰ্শন। শ্বেইক্সপীয়েৰৰ Comedy of Errors-ৰ আলমত লিখি উলিয়ায় ভ্ৰান্তিবিলাস। এমএপাছ কৰা প্ৰথম বাঙালী মহিলা চন্দ্ৰমুখী বসুক উপহাৰ দিছিল শ্বেইক্সপীয়েৰৰ ৰচনাৱলী...

বিদ্যাসাগৰ আৰু সংস্কৃত ব্যাকৰণ

◆ ড° দিলীপ শৰ্মা

[illegible]

... Introduction to sanskrit Grammar in Bengali. Translated into English with additions by Rajkrishna Banerji ...

[illegible]

Department of Sanskrit
Nalbari College, Nalbari
Assam, Pin-781335

Department of Sanskrit
Nalbari College, Nalbari
Assam, Pin-781335